

Jézus emberképe mint evangélium

Jézus gondolkodásának és életének egyik lényegi vonását az emberről alkotott képe jelenti. Az alább felsorolandó jellegzetességekben az a közös mozzanat, hogy Jézus nem félresikerült és kultikus *megváltásra* szoruló lénynek látja az embert, hanem olyannak, aki életének minden lépcsőfokán rászorul más emberek szeretetére és a türelmes támogatásra – mert embernek lenni annyit jelent, mint emberré válni. Senki sem tökéletes, élete során mindenki sok mindennel adósa marad sokaknak. És mivel senki sem adhatja meg önmagának a felmentést, ezért Isten országának kulcsa a *megbocsátás*.

- Jézus nem azonosul azzal a képpel, amely szerint az ember rossz, meg kell büntetni a tetteiért, és állítólag így kell megóvni őt a rossztól. Ezért Jézus nem is használja már „az erőszak nyelvét”, amellyel – mindenekelőtt Mózes 5. könyve szerint – Jahve isten iránti abszolút engedelmségre kell kényszeríteni őt. Ennek ellenére az Újszövetségben nem tűnik el „az erőszak nyelve”, hanem csak módosul az apostoli hagyományban, és elsődlegesen a megváltás, illetve a kiengesztelés témájával kapcsolatosan fordul elő. A kultikus teológia ugyanis ez: „Vérontás nélkül nem lehetséges megbocsátás” (Zsid 9,22). Ebből a teológiából ment át az erőszak nyelve az egyházi szóhasználatba. Az utolsó ítélettel való fenyegetőzés és az erőszak alkalmazása a gyermeknevelésben végtelen sok embernek okozott testi és lelki kínokat. Mindenekelőtt *Eugen Biser* dolgozta ki, hogy az az Isten, akit Jézus hirdetett és megélt, *feltétel nélkül*, vagyis minden előzetes teljesítmény nélkül szeret minket; és Isten számára nem az a lényeg, hogy az ember engedelmes legyen, hanem az, hogy az Isten által kezdeményezett szeretetkapcsolatban biztonságban érezze magát.

- Jézus emberképe Istenről szóló igehirdetését tükrözi, és elsődlegesen a gyerekeket hozza fel érvként. Jézus rámutatott, hogy a gyerekek számára nyitva áll a Mennyek országa, és intette a felnőtteket: „Ha nem tértek meg, és nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be Isten országába” (Mt

18,3). Jézus ezzel olyan rangot adott a gyerekeknek, amellyel korábban nem rendelkeztek. Ez teljes elfordulást jelentett az „áteredő bűn” által megromlott ember megszokott képétől.

- Jézus szemében a nők nem jobbak és nem rosszabbak a férfiaknál. Közösségben élt nőkel és férfiakal egyaránt: „A Tizenkettő kísérte őt, és néhány asszony ..., akik vagyonukból gondoskodtak róluk” (Lk 8,1-3). Feltámadásáról először nők tettek tanúságot. Ezért senki sem hivatkozhat Jézusra, aki elvileg akarja kizárni a nőket bármilyen hivatalból, vagy veréssel akarja „kiűzni az ördögöt” a gyerekekből, vagy bármi más módon akarja rájuk kényszeríteni a maga akaratát. Az evangéliumok szerint *férfiak* árulták el és tagadták meg Jézust.

- Jézus alábbi felkiáltását valaki joggal nevezte „üdvözítő felhívásnak”: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és terheket viseltek, én nyugalmat adok nektek [mindattól, ami kínoz titeket]” (Mt 11,28). Jézus nyilvánvaóan észrevette, hogy az élet éppen azok számára nehéz, akik jók akarnak lenni. Feladatát abban látta, hogy *megszabadítsa az embereket* attól az elképzeléstől, hogy Isten mint valami kényúr a testi és a lelki erőszak minden eszközével érvényesíti jogait.

- Az embereknek Jézus szerint is meg kell kapniuk, amit megérdemeltek, de ez nem az utolsó szó. A szőlőmunkásokról szóló példabeszédben (Mt 20,1-15) olyan új szabályt kapcsol ehhez, amely szakít a régi felfogással. Sok olyan ember van ugyanis, aki semmilyen érdemet nem tud felmutatni. Jézus szabálya így hangzik: „Mindenki kapja meg azt, amire szüksége van az élethez!” Mert egyetlen olyan szabályozást sem lehet az életet szolgálónak nevezni, amely nem gondoskodik arról, hogy mindenki élhessen.

- Az embernek időre van szüksége ahhoz, hogy tanuljon, a hibáiból is. Senki sem veszíti el az élethez való jogát azért, hogy hibákkal terhelt ember. „Hányszor bocsássak meg testvéremnek? Talán hétszer?”, kérdezték Jézustól. S ő állítólag azt felelte: „Hetvenszer hétszer” (Mt 18,21-22). Ez azt jelenti: Újból és újból, ha szükséges. És mivel va-

lamennyien egyszerre vagyunk tettesek és áldozatok, nem kérhetünk bocsánatot Istentől anélkül, hogy ne akarnánk megbocsátani embertársainknak (Mt 6,12).

- De nemcsak az embereknek tartozunk szeretettel és megbecsüléssel, hanem az állatoknak is. Márk evangéliumában azt olvassuk, hogy Jézus 40 nap és 40 éjjel kizárólag állatokkal élt együtt, mielőtt megkezdte volna vándorprédikátori tevékenységét. Talán ezért akarta később is azt, hogy az emberek megtörjék a szombati nyugalmat egy segítségre szoruló állat kedvéért (Mt 12,11). Milyen szokásainkról kell lemondanunk ahhoz, hogy ne kelljen szégyellnünk magunkat Isten és az állatok előtt?

- A Jézust követő emberek új méltóságát a *megbocsátás joga* jellemzi. Ez nem csupán Isten „egyetlen Fiának” dolga, hanem Isten minden gyermekéé. Azzal a forradalmi döntésével, hogy a bűnök megbocsátását kivette a papok és a kultusz jogköréből, és halászokra meg kézművesekre ruházta át, Jézus maga ellen ingerelte a jeruzsálemi hatalmasságokat. Ez egyenesen az életébe került. De ezzel a lehető legerősebben fejezte ki, milyen sokat bízott rájuk, és milyen sokat várt el azoktól, akik az ő útján akarnak járni. „Ti vagytok a világ világossága, ti vagytok a föld sója” – hallják tőle. Aki hagyja, hogy „megfertőzze őt” Isten szeretete, az mindenütt Isten nagy energiáját viszi bele az élet játékába. Az, akit Isten egyetlen Fiának hittek, nem akart magának különleges szerepet. Annak az erőnek, amelyet hagyományosan a Messiástól, a Megváltótól, az Üdvözítőtől, Dávid fiától, Isten Fiától és a papoktól vártak, Jézus akarata szerint immár mindenkiből ki kell áradnia, aki követi őt. Ezért horgonyozta le a Miatyánkban az Istentől kért megbocsátást azzal a készséggel együtt, hogy mi is megbocsássunk. Ehhez nincs szükség semmilyen hivatalra vagy felszentelésre, de arra a belátásra igen, hogy Isten országát nem lehet építeni az emberek egymás közti megbocsátása nélkül.

Klaus-Peter Jörns

Forrás: www.glaubensreform.de